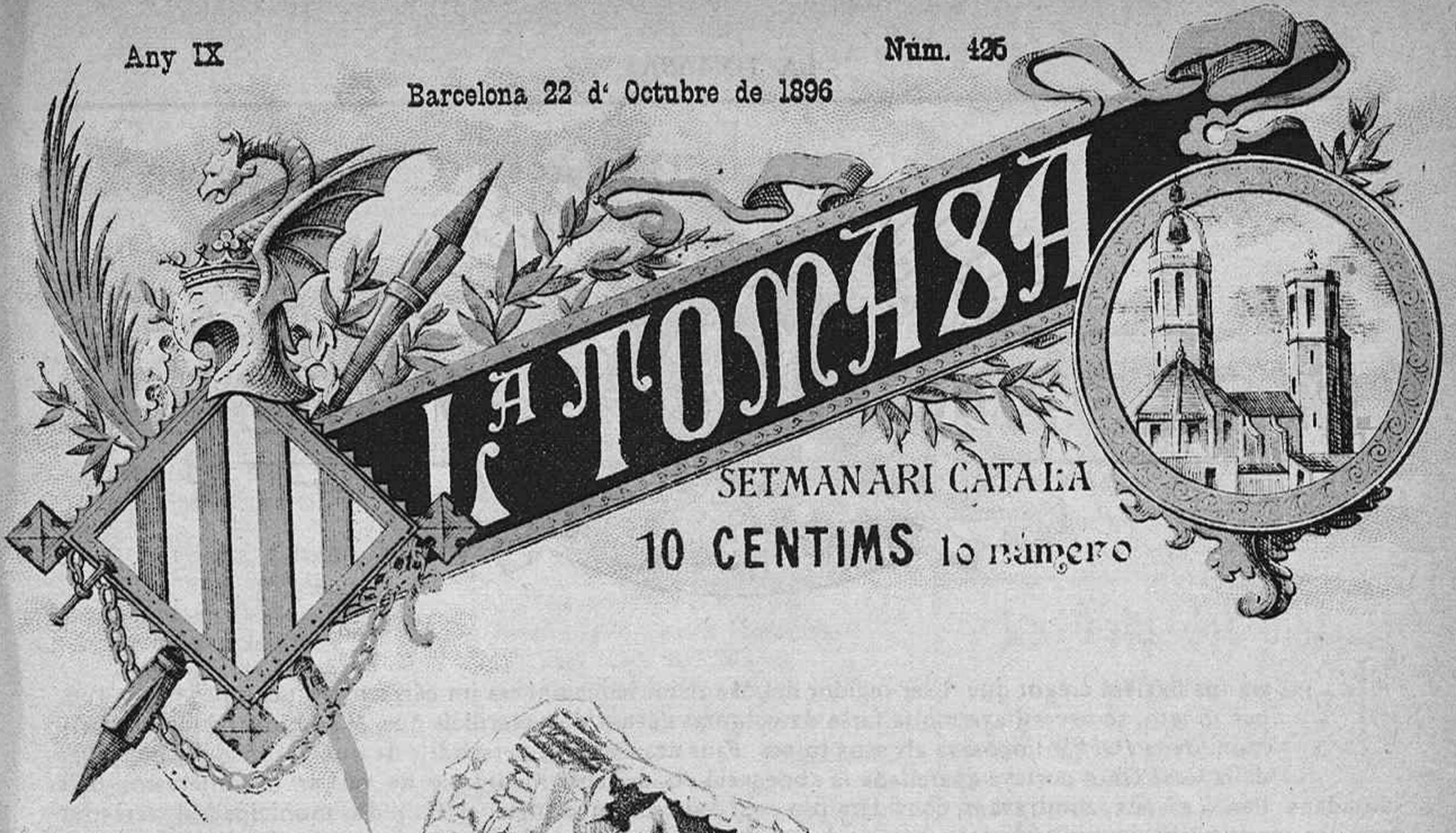

Any IX

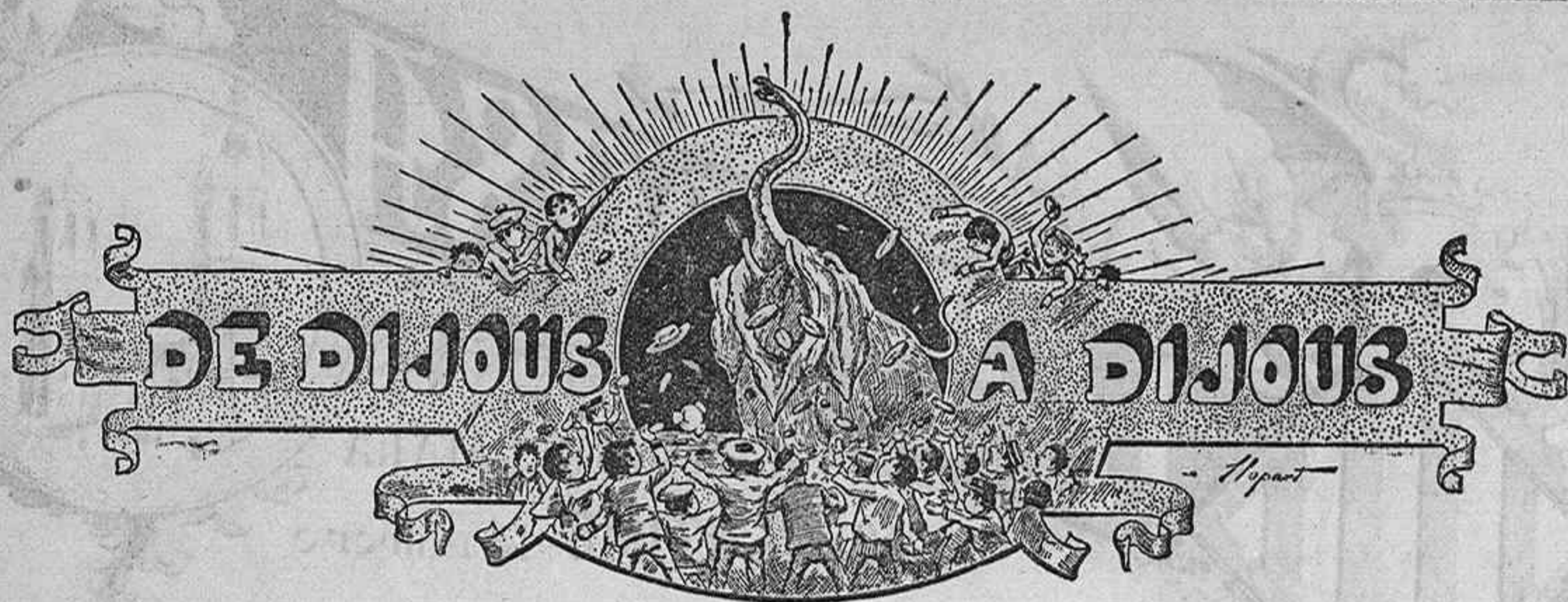
Núm. 425

Barcelona 22 d' Octubre de 1896

Conceita Mas

Còpia fot. de J. Martí.

FINS ara 'ns haviam cregut que 'l ser regidor del Municipi barceloní era un càrrech molt compromés y que, per lo tant, se necessitava molta forsa de voluntat davant dels sacrificis que l' administració del patrimoni de la *Pubilla* imposava als seus tutors. Fins ara estavam persuadits de que l' ofici de conceller de la Casa Gran portava aparellada la abnegació ab lo deber ineludible de vetllar los interessos dels ciutadans. Per lo mateix, admiravam, considerantlo com á un Cos d' héroes, al Cabildo municipal, al arrastrar totas las contingencias anexas á la seva missió, despreciant las ganyotas de la crítica inevitable quan se tracta d' actes importantíssims d' interés públich.

¡Que n' anavam d' errats! Ni per ser del *Concell de Cent* se necessita gens d'interés per la defensa dels bens municipals, ni es necessari sacrificarse per rés quan es qüestió de sostenir lo pabelló de la casa dels Fivallers, afrontant tots los contratemps que 's presentin... ¿La Hisenda municipal perilla, per exemple? Dimissió al *canto*; que la defensi qui 's quedi. ¿Que té mals-de-cap la *Pubilla*? que se 'ls fassi passar. Aixís deuen haver opinat los nobles edils de *Sòta-'l-mosso* y del *Sant-mínat*. (segóns comptan las crónicas) que ab un desprendiment que 'ls acredita d' excelents *Patrons Aranyas* y que 'ls enalteix davant dels seus pergamins . . . pera cubertas de llibres, s' han dirigit á la Ciutat quan mes agobiada 's troba y li han dit en castellá:— *Ahi queda eso.*— Y ells s' haurán quedat tan fresquets, com si haguéssin fet mes de lo que devian, com si haguéssin realisat un d' aquells actes que la Historia dels ajuntaments registra ab lletres d' or: (si per cás d' or molt-baix). ¿Eh?

Que vagin dihent los detractors que no tenim uns representants en la Plassa de Sant Jaume escrupulosos y senyors, quan antes de consentir que 's cometi una baixesa ab la *senyora Comtesa* barcelonina prefereixen abandonar-la á voluntat de Deu, fent ús d' una galanteria propia dels cavallers de l' *Edat* que 'ns ne fan mitja... ¡Quin honor per l' aristocràcia regidoresca!

Lo pitjor serà que si comensan á conjurarse 'ls *infels* del Consistori, es molt possible que tinguém un *Nadal* que acabi com Sant Esteve: apedregat... per la Opinió pública.

*
* *

Ja han reaparegut las castanyeras, que son lo símbol de la Administració d' Espanya, consonant de castanya. Cap any com aquet, desgraciadament, pera que la torradora simbolisi ab exactitut á la nació nostra demunt del fogó de la situació que no pot está mes encés pera torrar las castanyas de las circunstancias actuals que petan de debó y per' coure 'ls moniatos dels fili-embustersos de Cuba y Filipinas.

La temporada de las castanyas es la més apropiada per un país ahont, *oficialment*, nos clavan sense parar may, la gran castanya del sigle. Pe 'ls de dalt, la tungada aquesta es y ha sigut desde fá 26 anys la dels tóus panellots y 'l vi de *nap*; pera nosaltres, los de baix, la de las castanyas secas y vi de sis. En substitúció dels panellots que surten als aparadors hém de contentarnos esperant que 'ns surtin panellóns. Y 'ns está molt bé; porque ja que 'ls espanyols de la classe plebeya dihém *Amén* de tot, es molt lògich que segueixin clavantnos á tot *endrap* castanyas los de l' olla, convensuts com deuen estar los *castanyeros* polítichs de que tant nos las empassém ressecas de massa torradas, com bullidas ab pell y tot, com cruas y de mal pelar y hasta ab tabella...

¡Ah! En altrás épocas, ¡quina castanyada 's faria á Espanya, haventhi hagut tan bona cullita aquest any, gracias á Deu entre 'ls castanyers de la *Huerta* y 'ls de la *Casa Blanca*!

*
* *

Diálech de la setmana:

—Alló de botarse ell sol lo «*Princesa d' Asturias*», si que no ho he entés.

—Jo sí: d' aburrit per lo que passava, vá llenyar un *vatüanell* d' aquells més recargolats... y, d' un bot, 's vá tirar de cap á mar

—¡Ay *vatüa* 'l barcol!

PEPET DEL CARRIL

Y va de veras

SENZILLAS, feyneras,
y nenas com cal,
prudentas y honradas
á carta cabal.

Aixís eran totas
las noyas, avants,
tant las del meu poble,
com las dels restants.

Gandulas, deixadas,
y plenas d' orgull,
viciosas y falsas
fins al cap de munt;
Aixís son las noyas
avuy, ab excés,
tant las del meu poble,
com las dels demés.

Amables, virtuosas,
modelos d' amor,
sufertas y mansas
com pensar no 's pot;
Aixís eran totas
las noyas, avants,
tant las del meu poble,
com las dels restants.

Xerrayres, y totas
á qual mes cap vert,
y mes descaradas
que cap carreter;
Aixís son las noyas
avuy, ab excés,
tant las del meu poble,
com las dels demés.

Si com avants fossin
las noyas, avuy,
una en buscaria
que 'm caygués á l' ull,
y m' hi casaria
ab deliri gran,
ja fos del meu poble;
ja fos dels restants.

Mes sent tan taradas
com se bé que son,
no vull enredarmhi
pas, per res del mon,
Ni vull tindre tractes,
ni embolichs, ni res,
ni ab cap del meu poble,
ni ab cap dels demés.

EMILI REIMBAU PLANAS.

Cantar bilingüe

«Quisiera ser pajarito
tan solo por tener alas»
per usarlas quan veuria
los inglesos que m' empaytan.

LLUISET DE LA FIGA.

Epigramas

—Es tan maca la Socós
que 't dich, noy, val un Perú.
—Donchs si ella val *per hu*
ma cusina val per dos.

—Lo gran pintor Xirivia
pinta un quadro *ab* un moment.
—Aixó si que no es vritat
perque 'l pinta ab un pinzell.

AGUILETA.

Mou xivarri pel vehinat
lo noy gran de can Marenga
qu' está molt mal educat,
y tenint á tothom llengua
tots li diuhen desllenguat.

D. FERRER.

No se si s' en diu sa mare,
pro es lo cert que d' en Tomás
sol dir tothom que 'l coneix,
que es fill de una *Trinitat*.

PAU PLÁ.

IMPOSSIBLES

Surgí los pantalòns, ab fil-ferro.
Puja al terrat, ab la escala de la
vida.

Escriure, ab una ploma d' aygua.
Jugá al billar, ab la bola del mon.
Calsarse, ab la mitja-cana.

JOAN ROCAVERT.

ENGRUNAS

Si 't pensas que ab ton desdeny
has d' acabá ab ma existencia
t' equivocas; la experiencia
m' ha fet posar molt de seny.

¿Per un altre 'm deixas?
Bueno; ¡Está molt bé!
si altre cop sufreixes
y á mi vens y 't queixas
¡Ja sé 'l qu' haig de fé!

F. CARRERAS P.

BOSSÍ

—M' han dit qu' eras tan poruga:
compra un gos si es que tens pó:
si 'm vols comprá á mí, nineta,
ja sabs que per tu só un gos.
—Moltas gracias, per la oferta,
pero per ara tots bons;
pe 'l demés, qui no 't conega
que 't compri, que lo qu' es jo...

JOSEPH OLIVERAS.

CAPRITXO

EN la font de los amors
aygua beguí ab passió folla
quedant mon cor satisfet.....
¡era tan dolsa!

Després d' un quant temps, avuy
hi he tornat per ma desgracia
quedant mon cor malaltís.....
¡es tan amarga!

JOSEPH PUJADAS TRUCH.

La festa del plat

DIUHEN—no sé si es vritat—
qu' en certs pobles de la Hungría,
d' un prometaje lo dia
celebran trencant un plat.

Lo nuvi, es qui en aquets cassos,
de la familia en presencia,
l' ha de rompre sens clemencia
de sa futura en los nassos;

Pro si per cás ella 's queixa
avants de da 'l pas aquet,
lo nuvi renuncia al dret
y se 'l trenca ella mateixa.

Si al primer cop queda intacte,
es imposible 'l casori;
pro si sent gran rebombori
's fá á trossos, fet lo tracte:

Se contan aquets ben bé
ab paciencia, y tants com n' hi ha,
tants días han de trigá'
á ser marit y mullé'

'Lsd' Hungría 's veu que 'n saben
molt més del qu' alguns 's pensan,
puig al casarse comensan
per lo que molts aquí acaban.

La costum es algo estranya
y 's presta á molts comentaris;
pro tindria partidaris
si s' implantava aquí á Espanya.

Sent com es lo matrimoni
un llas per tota la vida,
si no está ben fet á mida
val mes donarse al dimoni;

Y 'ls joves que no 'ls fa pó
lo entrá en 'questa confraría,
si imitessin als d' Hungría
'ls 'niria molt milló';

Perqué si no han de tirarse
mútuament los plats pel cap,
si ni l' un ni l' altre 'n sab,
¡ja no hi ha per que casarse!

Y, si al contrari, han probat
sas forsas primerament,
no s' enganyarán dient:
«Que no han trencat may cap plat»

PEPITO LLAUNÉ.

LA BOTADURA DEL "PRINGESA D' ASTURIAS"

«Juzgando por los síntomas
que tiene el barco... tal...»

¡hi ha que posarli rodas
per ferlo caminal...»

Y 'l barco 'l mateix dia
tot sol 's llensá al mar,

deixant á la gent técnica...
¡ab tot un pam de nas!

CORO DE SABIS. (Música de *El Rey que rabió*.)

GAMBI DE TEMPORADA

—Aquesta capa... ja es vella...
Lo vestit... no pot aná...
Lo qu' es si l' Enrich fa 'l ronsa
prou l' enjegaré á niannd!

—Pobre gabán! A principis d' estiu volía
empenyarmel, pero fet y fet, vaig preferir
pegar un sablasso a don Pau... Aixís ho
tinch tot; 'l gabán que bon servey 'm farà y
'ls deu naps que bon servey m' han tet...

CAJA
DE
PRESTAMOS

—Veyám si al juheu conmoch
y 'm deixa cambiá 'l vestit
d' hivern, qu' ell me 'n treu las tacas,
pe 'l qu' ara duch, qu' es d' estiu.

—Veyám.. contém... capa y boa
valen en conjunt mil rals! ..
Si don Bernat no m' ho compra
jun ó altre ho comprará!

LA MUDA

Jo no n' hagués fet cas de lo que 'm deya la sogra! «Mira, noy, qu' aquest pis es molt humit, mira que hi estém massa estrets, mira que l' aygua es molt escassa y 'l propietari no escolta las reclamacions dels inquilinos, mira qu' al según pis hi han vingut unas donas sospitosas, mira que *naps*, mira que *cols*, mira que *xirivias*».

¡Aquella boca no parava may! A l' hora d' esmorzar, de dinar, de sopar, ¡hasta al ficarme al llit! la meva sogra me pintava ab tétrichs colors los inconvenients de viure en aquell quint pis, que 'm recordava ab tota sa modestia, la meva nit de nuvis, aquells instants suprems de quedarme sol ab la meva ignocent Emilia... ¡Girém full!

A dir vritat, lo piset qu' habitavam era com un cop de puny. Basti dir que la sogra—y crech que per aixó 's queixava—'s veyia obligada á pararse cada nit lo catre á la cuyna, y qu' aquesta era tan petita qu' un cop instalat lo llit de la sogra, no hi cabia una trista cadira. Es cert també que algunas nits de xáfeh, com que 'l pis era sota terrat, y 'l terrat estava plé de goteras, la dona y jo haviam hagut d' estendre 'l parayguas sobre 'l llit nostre, pera evitar que la pluja caygués demunt dels nostres cossos.

Pero, á pesar de totas aquestas vritats ¡quan me penedeixo d' haver deixat aquell niu dels meus amors!

Qu' ab los pisos passa com ab las personas, que val mes un boig conegut qu' un sabi per coneixe, no hi ha dupte. ¿Qué vol dir qu' un pis siga molt gran, molt ben empaperat, plé de motlluras y altres refinaments arquitectonichs, si un cop dintre no sabs quin tracte t' hi donarán? ¿Y si 'l tracte resulta dolent, qui 't paga 'l mareig que representa una muda, 'l gasto de la conductora y la trencadissa indispensable á tot cambi de domicili?

Tot aquet trasbals, tot aquet gasto, jo ja 'l preveya, pero al fí, per tapar la boca á la sogra, que cada dia aumentava las variacions sobre 'l mateix tema, fentse insoportable, vaig consentir en mal hora en mudarnos de casa.

La sogra va abressarme agrañida, y hasta crech que va plorar d' alegría; la dona va petonejarme, y, per agrañiment també, va recordarse de cusirme un estrep de la americana, que comptava llarga fetxa... pero al cap de vall del sach, jo vaig trobarhi las engrunas.

Mira, noy, va dirme la mare d' ella, la nit avants de la muda: «Hem avisat la conductora per' las cinch del dematí». «¡Es dir, donchs, qu' han vingut á interrompre la meva costum de llevarme al mitj-día» vaig observar jo ab veu aspre. «Ho hem fet per' evitar curiosos. No es prudent que sápigat tot lo ve-

hinat, que no mes tenim tres cadiras, una per barba, y que no hi ha altra taula á casa, que la de nit de la vostra arcoba. Lo criticat serias tu. L' home que no 's procura un bon mobiliari, sempre es murmurat. Devant d' una rahó tan poderosa, 'm vaig avenir á llevarme en una hora tan intempestiva.

¡Poch sabia jo la nit que se m' esperava! En havent sopat, la sogra qu' havia passat tot lo día fregant la casa nova, va comensar á sentirse indisposta, á causa del cansanci sens dupte, y llensant ella gemechs capassos d' eternir las goteras del sostre, la dona fentli ayguas, y jo ventant lo foch, nos va saludar lo nou día y ab ell los camálichs que venian á divertir-se ab los nostres mobles.

La sogra 's trobava ja mes sossegada, pero al ferli un camálich, distretament, mil trossos d' un globo de vidre que contenia un Sant Antoni, á quin sant tenia ella molta devoció, va agafarli una pataleta, que si no soch diligent á arruixarla ab vinagre, com si amanís una escarola, ab l' excitació nerviosa 'ns hauria quedat recaragolada com una corda de relotje.

Acte seguit un mirall d' una lluna dolentíssima, que 'm va portar la dona en matrimoni, va tenir la mes *mala lluna* de sa existencia, puig un altre camálich, distretament també, va ferli la lluna en trenta mil micas.

Afortunadament no va haverhi mes trencadissa, y un cop los mobles en la conductora, un camálich se va carregar á la meva sogra, la qual encare treya bromera per la boca, y després d' haver baixat ab tan pesada carga 'ls cent vint grahóns de la escala, va colocar aquell cos exánime en lo vehícul, demunt d' una márfega.

Dirán vostés que la meva maná política hauria anat mes decentment en un cotxe de plassa, y tal vegada tinguin rahó, pero com que 'ls cotxeros no fian y jo tenia 'ls quartos justos per' la conductora, á pesar de la repugnancia que 'm causava, no va haverhi mes remey que transportarla com si fos una calaixera ó un armari. Consti, no obstant, que durant lo trajecte li vaig fer de metje de *cabecera*, prodigantli tota classe de cuydadós. Y ¡ves lo que son las cosas! los trontolls del vehícul li feren millor efecte que totas las medicinas, puig al arribar á la casa nova ja va poguer pujar las escalas pe 'ls seus propis peus.

Qui no va poguer pujarhi ab las sevas camas, vaig ser jo, perque vaig anarmen de bigotis dintre d' una *zanja* qu' havia obert devant del nou domicili, la brigada de la Electricitat, desllorigantme lo peu esquerra.

A pesar del dolor que sentía, quan van deixarme en lo pis, sobre un matalás que hi havia á terra, 'm va semblar trobarme en la Gloria. ¡Ja s' havia acabat lo trasbals! ¡Ja havian finat las angunias!

¡Com m' enganyava!

No havían passat cinch minuts encare, qu' al pis de sobre van comensar á armar un soroll de cent

mil diables, com si anessin á ensorrar lo sostre. Averiguada la causa, vaig saber que l' inquilino de demunt era un mestre de ball. Lo vehí del replá, que era un aprenent de cornetí, va posarse al mateix temps á tocar lo seu instrument ab un frenesí indescriptible. Al carrer, la malehida trompeta dels de la Electricitat, no para va ab lo seu infernal «¡tée...tée...tée!» y jo furiós, ab un cap con tres quartans, sostenintme en un sol peu com los *flamenchs*—aquells aucellots cama-llarchs—me desfogava rebatent per terra las tres tristas cadiras que tenia á casa, qu' acabaren per ser *tristíssimas*, gracias al estat en que vaig deixarlas.

L' inquilino de sota, que 's dedica á fer dramas, al sentir lo terratremol que jo armava, va pujar ab intenció de matarme si no li deixava terminar ab pau y tranquilitat nn parlament que tenia entre mans, sense que pogués calmarlo dihentli, que del mateix modo 'm tractava á mi 'l vehí de sobre; y prenía paciencia.

Mentrestant van venir quatre fulanos á preguntar per una tal «Antonia» y durant lo día va arribar á á vint lo número de subjectes, que preguntaren per ella.

¡La ditxosa Antonia era una!...

Se veu que 'l propietari de la nova casa no era tampoch gayre escrupulós.

¡Y la sogra que volía anarsen de la vella, perque sospitava de las del segon pis!

¡Deu meu! ¡Deu meu! ¡Quant anyoro la meva antiga habitació ab la seva humitat, ab la seva cuyna esquifida, ab las sevas goteras escandalosas!... ¡Al menos, allí ningú m' amohinava, fora de la sogra que volía anarsen!

Ara tlnch lo pis mes espayós, es vritat; pero ja ho necesito... perque tot lo sant día 'l passeio de cap á cap, treyent foch pe' 'ls caixals ¡donantme als diables!

A. GUASCH TOMBAS.

«Interview» ab el senyor Canóns

—¿Qué me 'n diu, senyor Canóns, de lo de Cuba? ¿s' adoba?...

—Caramba no ho veig aixís ¡Jo 'm penso que s' empitjora!

—Donchs cregui qu' es al revés, perque al frente de las tropas diu qu' ara surtirá al camp en Weyler, qu' es tot un home, decidit a dá á 'n Maceu una pallisa horrorosa.

—¡Gracias á Deu!... Ja era temps de que 'ns treyessim la nyonya. Ja era temps... mes jo no hi crech.

—¿Que no hi creu? ¡Vaya una solta! ¿Que no sab que á Cuba hi ha passo de doscents mil homes?

—¡Y tal si ho sé!

—Ab tanta gent, mal vagin armats d' escombras, 's crema viu á 'n Maceo, 's romp la crisma á n' en Gomas y 's treu la mòca als demés!

—Aixó est!...

¡Y set d' esmolá... catorxel!

—Y tocant á Filipinas qué me 'n diu?... ¿No es peix al cove? ¡Confessi, senyor Canóns, qu' alló marxa que ni ab rodas!

—Ho confesso... marxa... si... pro .. marxa cap á la porral!

—¿Per qué?...

—Perque allí 'ns hi surt la criada... *respondona!*

—Ja ho veig; vosté diu aixó perque en Blanco no té forsas.

—Justament!... ¡Vegi un malalt sense forsas ¿com se troba?...

—Aixó ray, senyor Canóns!...

Lo ministre de la tropa, l' ilustre senyor *Dezcárrega*, aixó ho arregla en mitj' hora...

El fará surtí soldats com l' estiu fa surtí moscas.

Treuré fusells y armament hasta dels mánechs d' escombra.

Omplirá cinquanta naus de pistoles y... pistolas!...

Y un cop allá aquets valents, será joch de poca estona.

¡Hi haurá *xinos* fets ab such; *manilos* fets á la doba, y *tágals* en escabeig...

—¡Prou qu' ho veigl!...

¡Y set d' esmolá... catorxel!

—¡No digui, senyor Canóns!...

Que 'l qu' es ara Barcelona té un ajuntament d' aquells que... treuhen fabetas d' olla!...

—Ja ho crech y... no fabas sols sinó cosas mes ..gustosas

treu l' ajuntament actual, de l' olla de... Barcelona!

—Si ho diu per la operació qu' está en planta, s' equivoca, puig la deuda *uniñicar*

sempre será una gran cosa!

—Segóns per' qui.

—Per tothom puig las condicions son bonas.

—¿Pe 'ls regidors?...

—No per 'ls

¡pe 'l poble de Barcelona!

—¿Per las *cusinas* y tot?...

—¡Com se 'n fum de la virolla!

Pro ja ho veuré, senyor meu,

Ja ho veuré com tot son g'orias; l' ajuntament pagarà, podran empendrers grans obras per' que treballi la gent...

—Justament!...

¡Y set d' esmolá... catorxel!

—Y 'ls partits republicans senyor Canóns, no l' assombran —Perqué?... ¿Per lo molt partits? —No, ¡Pe 'l *nervi* que demostran! ¿Que no 'ls veu? Semblan talment la *falanje macedónica*,

units com á bons germans, sumant sas potentas forsas

conspiran molt en secret!

Mes ben dit van á las *foscas*

—No 'ls veu com segan l' arrel de la dinástica soca?...

—Si, ja ho veig; l' arbre caurá y quedarán tots á sota...

—Es dí ¿que no hi creu tampoch?

—Veurá, segóns y conformes...

Ab 'ls *jefes* no hi crech gens pro ab 'ls soldats ¡gens ni gotal

—Donchs jo si, senyor Canóns;

'ls *jefes* farán grans cosas...

¡'ls *jefes* republicans...

son las únicas personas qu' han de treure del abím

á la pobre patria nostra!

¡Ells son 'ls únichs honrats

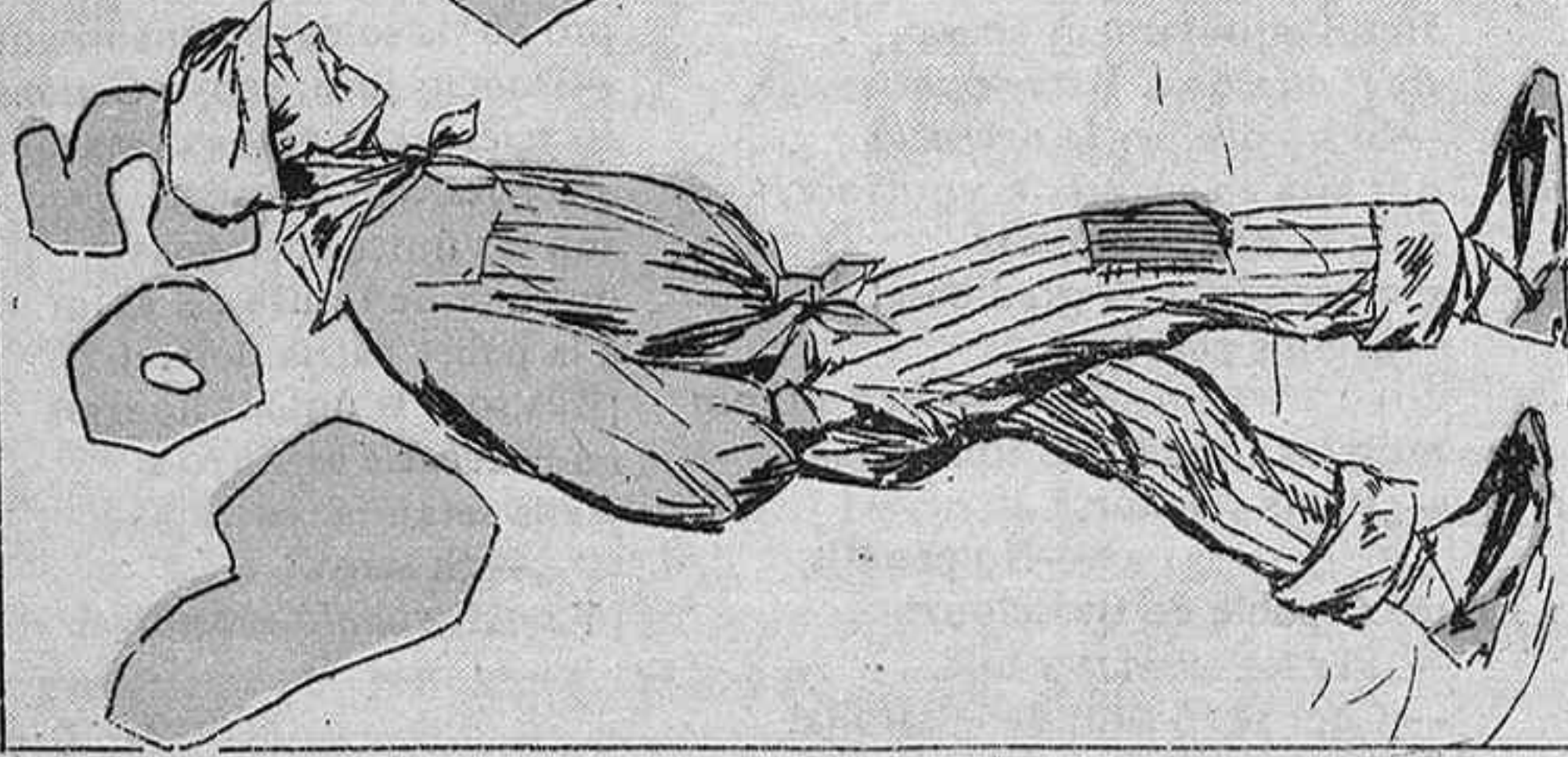
en la *débaçle* espanyola

y ells serán la redempció!

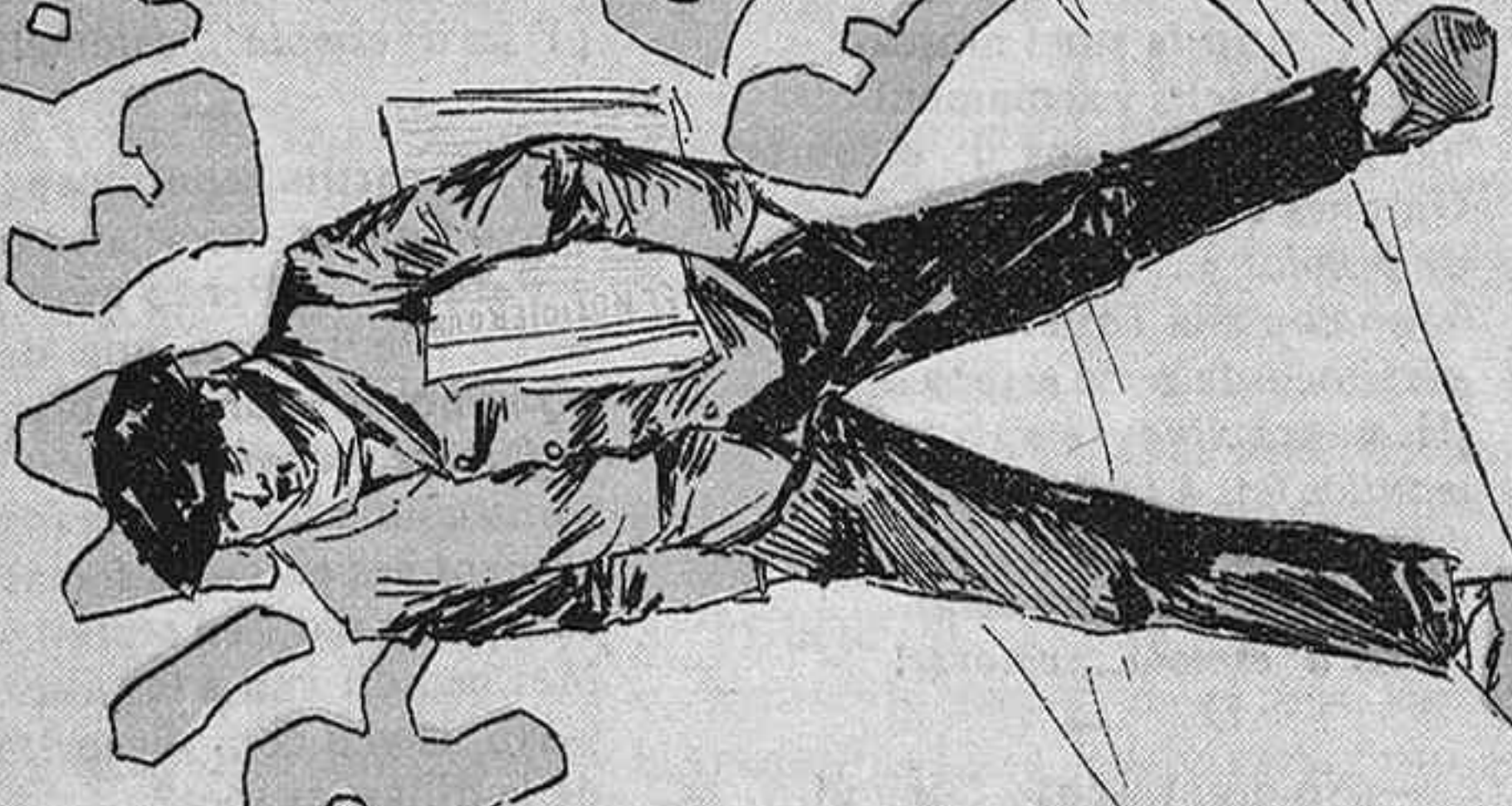
—¡Si senyó!

¡Y set d' esmolá... catorxel!

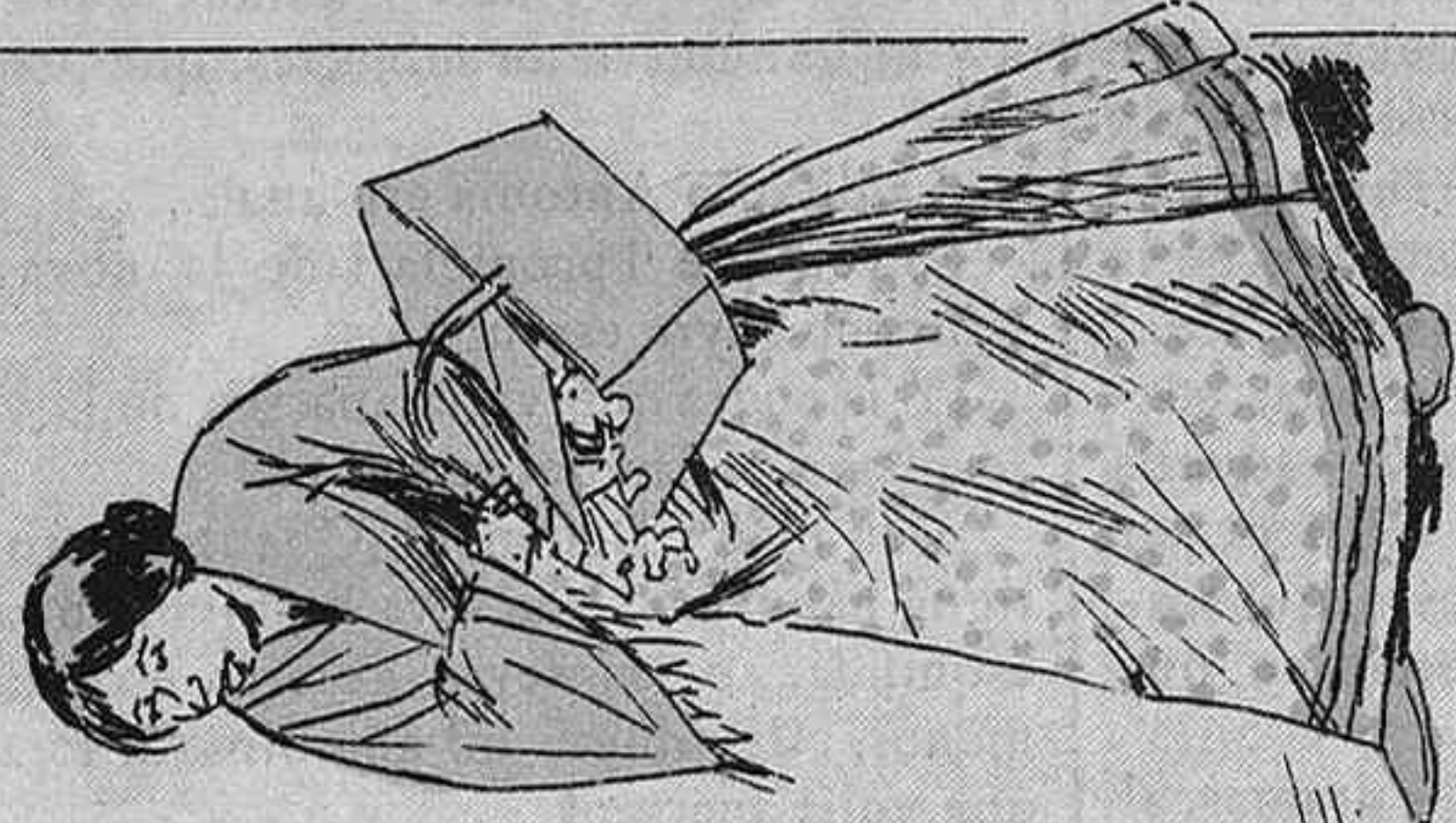
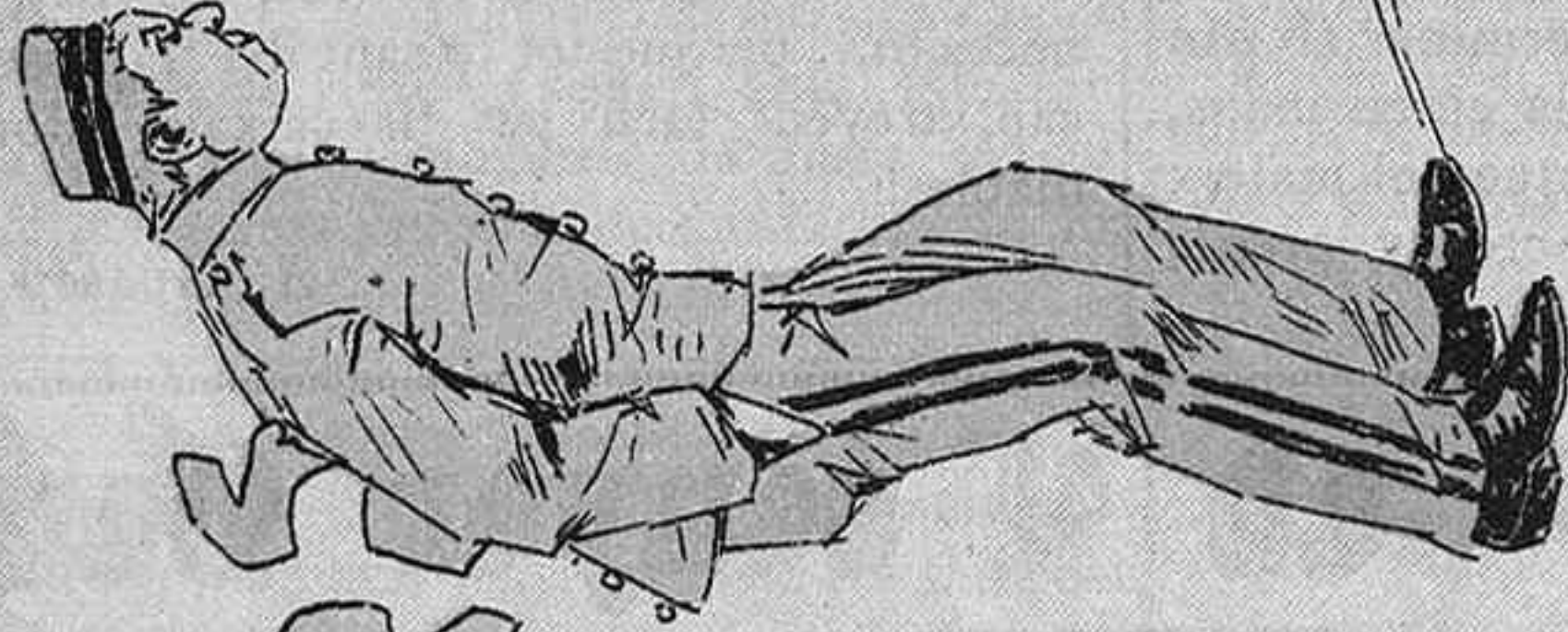
M. RIUSEC.

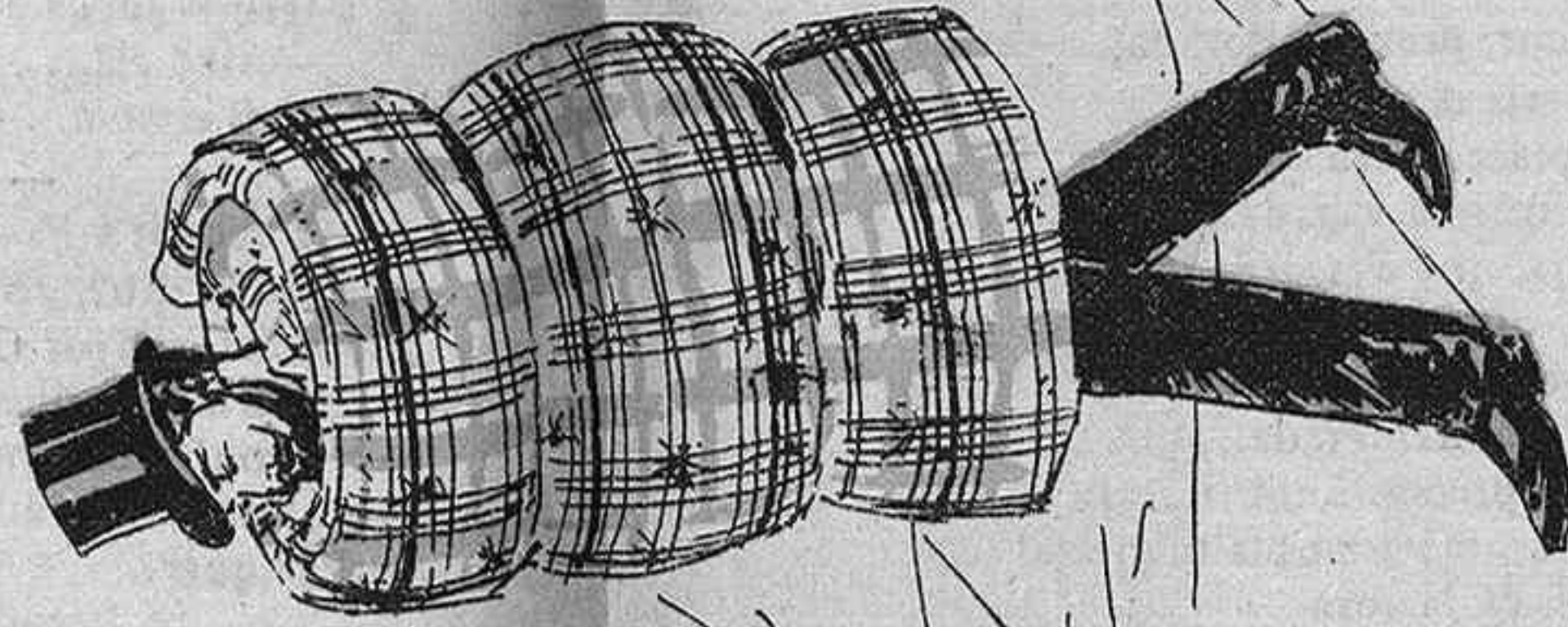
—¡Rency quin taro!... Me 'n vaig a pendre un calent... al Sabre. Com que no tinch cèntims 'l taberner m' escalfarà y 'm faré passá 'l fret iper partida doble!

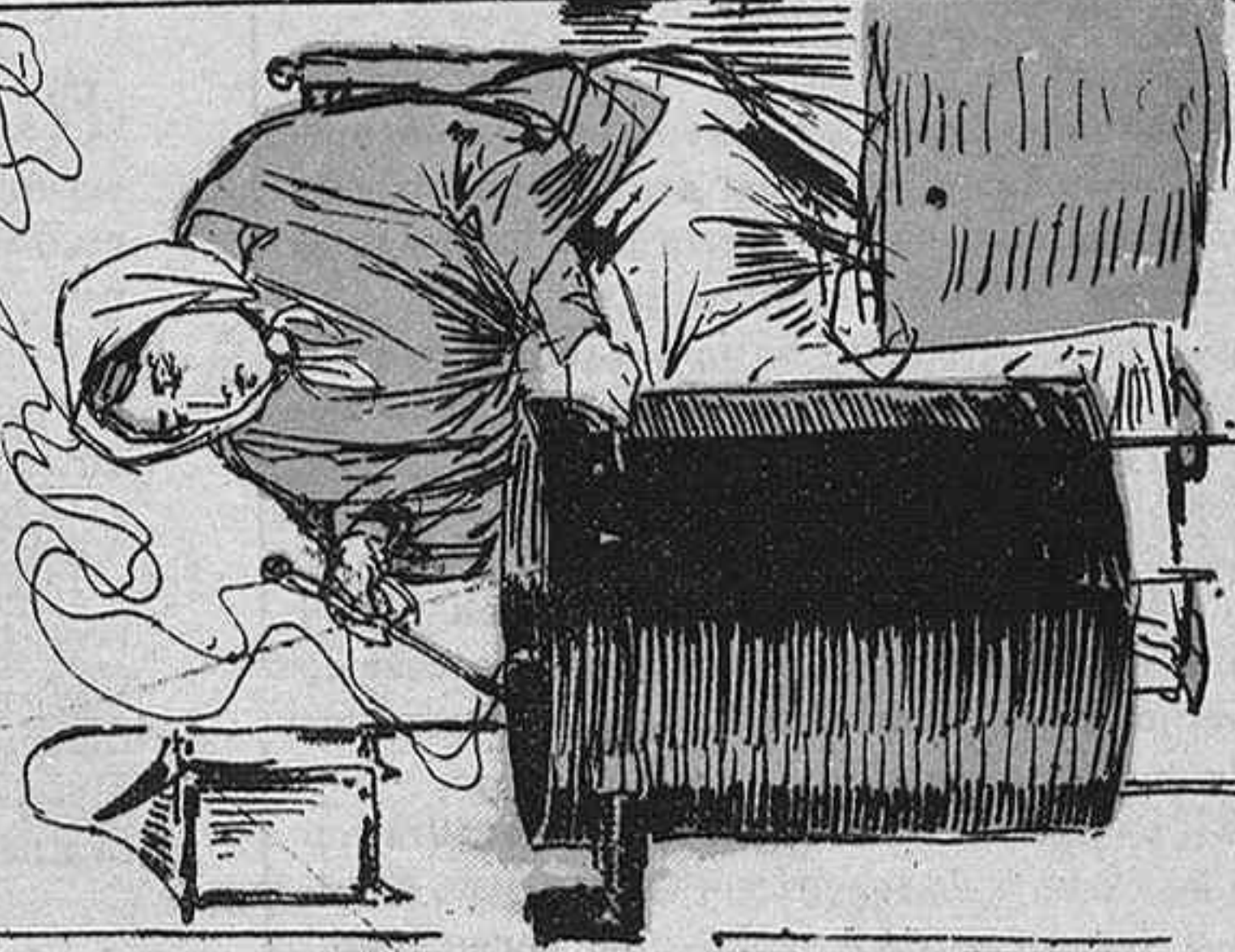
—Lo pare m' ha dit:—Si avuy no vens una mà de «Cieros» hi haurá una mà de... bofetadas... ¡Millor!... Aixís aniré calent al lit!

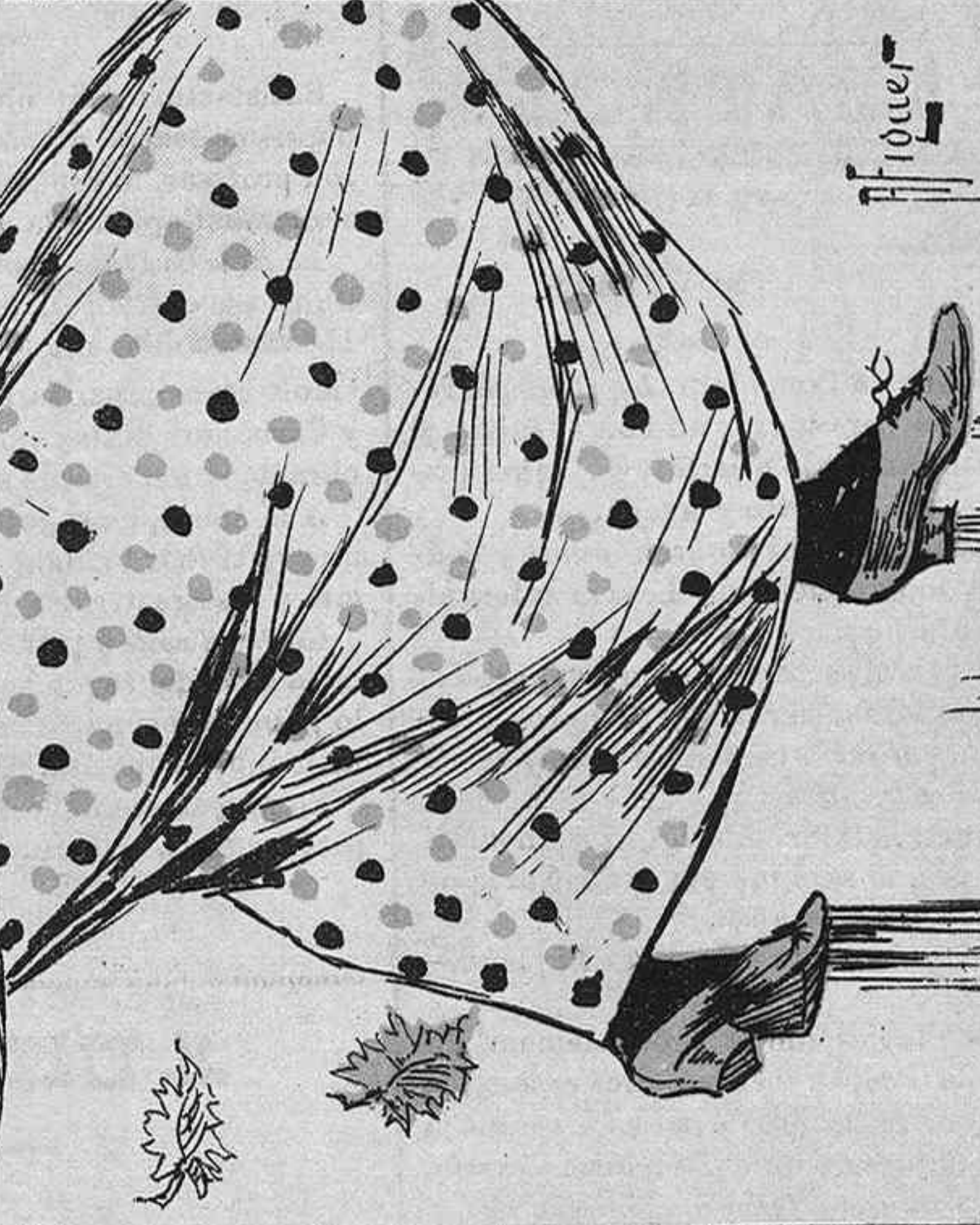
—Gregoria, estoy temblando... —Ay, yo también, José. —Anda, vente conmigo... ¡yo te calentaré!

Invent senzill y acomodo, per passar l' hivern suant sense rús, sense gabán, ni capa, ni sobretodo.

¡Diu que son las arenetas misastjeras del bon temps. ¡En cambi las castanyeras son precursoras del fret!

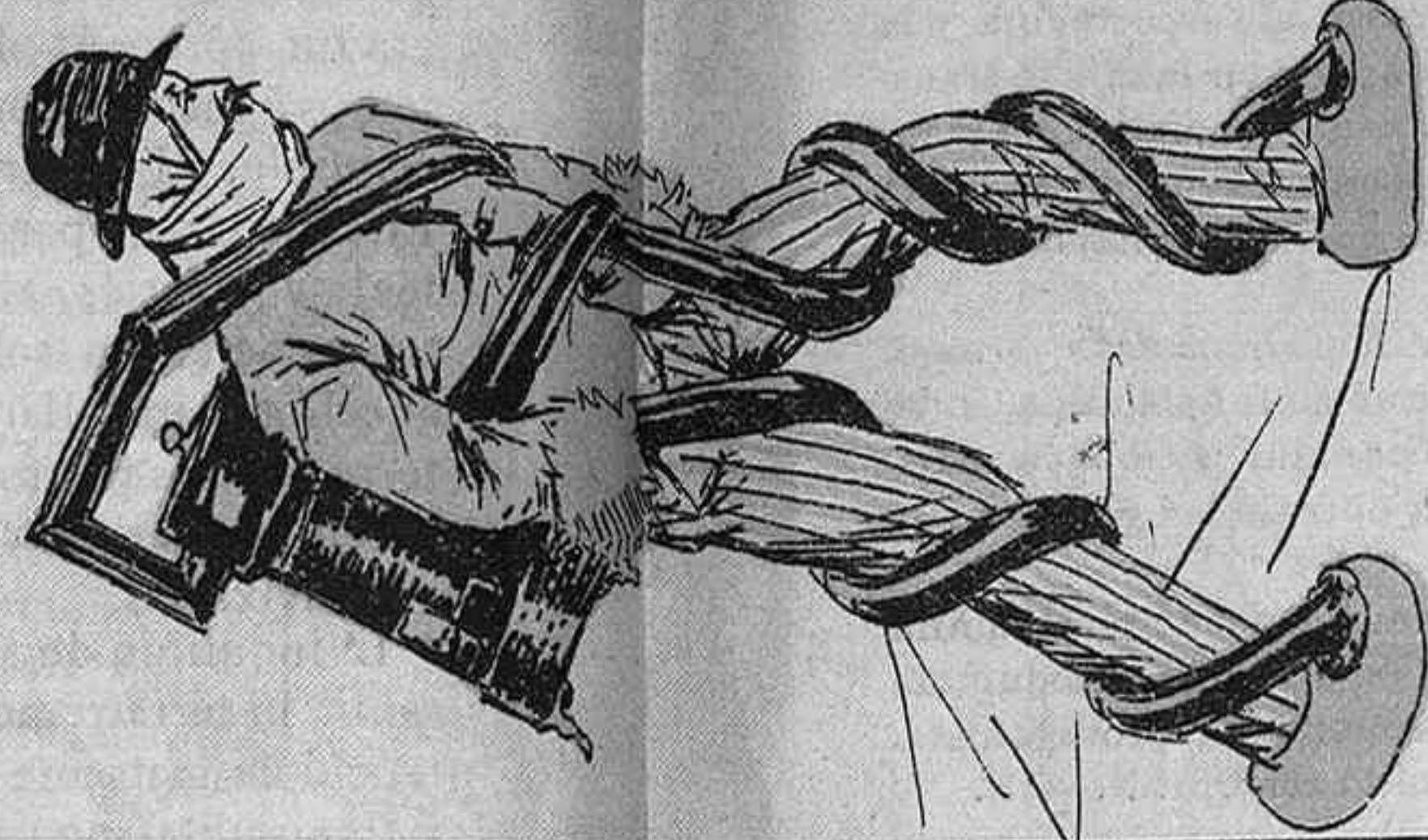

¡LA TEMPTACIÓ!

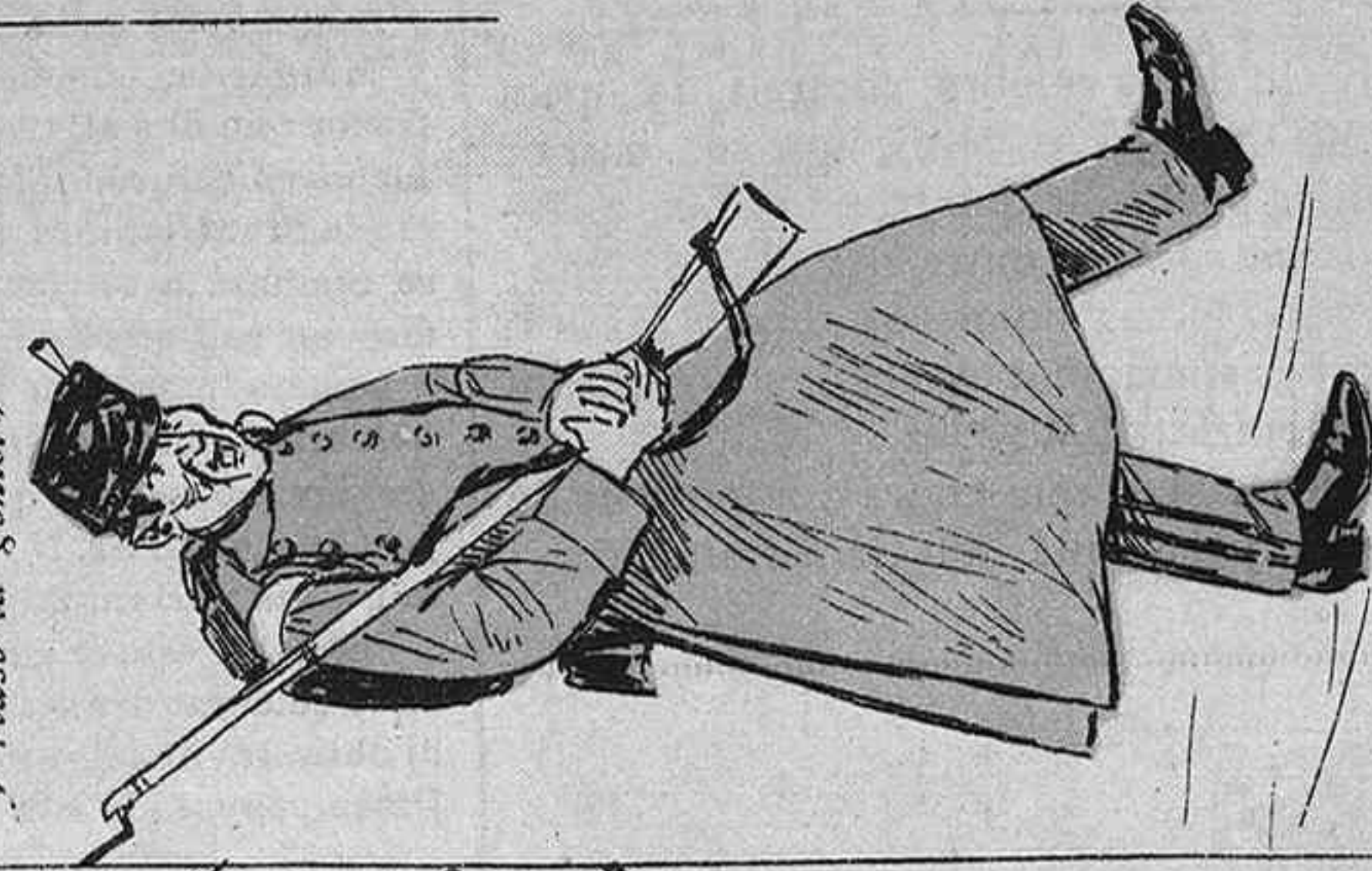
—Deu meu!... Ser bona noya que 'n val poch de diners!... Sense abrichs, sense boaa,

¡casi morint de fret!... —En cambi a la Matilde, ¡ves si li falta rést

Floer

—Diuen que faig riure, porque sé de viure; «Ande yo caliente y riase la gente!»

—¡Reconcho!... El condenado del frío, ¡como pica!... Si yo llego a saberlo me marco a la manigua!

Nostre retrato

Ho es avuy, lo de la célebre contralt de ópera italiana Srta. CONCETTA MAS, que son millor elogi artístich, es poder dir que ha figurat en quartetos de *primissimo cartello*, entre ells al dels eminent y malograt Gayarre y no menos notable Masini.

Son repertori es sumament extens, per lo que hi figuran desde Donizetti á Wagner.

Es artista la Srta. Mas, que honra á la pléyade de notabilitats espanyolas que son la admiració del mon enter.

Sapigut es que la ópera de Ponchielli *La Gioconda* requereix artistas notables pera lograr un bon resultat y aqueix ha sigut lo obtingut per lo quarteto de aquet teatro, Sras. Machi, Mas y Srs. Bieletto y Aragó.

En la primera representació s' hi notaren lunars y deficiencias, á causa de la indisposició qu' havian suferit alguns artistas en días anteriors.

Possessionats ja de sas parts respectivas, en las representacions posteriors hi han lograt verdaders triunfos, principalment lo Sr. Aragó, per ser una de las óperas que s' adapta mes á sas notables facultats.

En *Gioconda* hi debutá 'l baix Sr. Serra, qui, en honor á la vritat, no 'ns feu lo pés, ni sapiguerem trobar la *tostada* á la reputació que 's diu que gosa.

Un *chusco* digué:—De taulas, si 'n té, serán á la plassa—
¡De primera!

Diumente tindrà lloch lo despido y probablement dimecres farà sa entrada, la companyia dramática espanyola del Sr. Cepillo ab la comedia *Militares y paisanos*, tenint ja en estudi además del imprescindible *Don Juan Tenorio*, son company de fatigas *El nuevo Tenorio*.

TIVOLI

Dissapte probablement debutará la companyia de opereta italiana Milzi-Bonasso, sent casi segur que ab *Don Pedro dei Medina* opereta que 'ns fa recordar á las notables germanas Tani que hi obtingueren tants triunfos.

En la companyia Milzi, segons noticias també executan lo protagonista y son aymant, dugas germanas (Srtas Perretti) que se diu hi ratllan á bona altura.

CATALUNYA

Verdadera curiositat hi hagué en nostre públich al sol anunci de que l' eminent Novellí, anava á representar lo poema de Goethe *Faust*, adaptat á la escena del millor modo possible per lo Sr. Dondini.

Lo treball del arreglador, meresqué fortas censuras en la majoria de las escenas de los primers actes, per resultar la obra casi irrepresentable y haverse permés cam

biar de modo y forma lo treball del célebre Goethe aixís com també posposant moltes escenas.

A la meytat de la obra, ó sia al entrar en amors Faust y Margarita, comensá á interessar als espectadors y la fredor que fins allavoras havia imperat en la sala se transformá en calurós aplauso, mereixent especialissima menció la Sra. Giannini, qu' en la escena trágica de sa mort se remontá á envejable altura, com no l' haviam vist may en cap altra obra.

Dimars passat se representá *Il padrone della ferriere*, celebrada obra de Ohnet que sigué molt aplaudida, si be creyerem observar que la Sra. Giannini 's trobava indisposada y en lo Sr. Novelli no ser obra de las que s' adaptan á sas portentosas facultats.

Pera ahir estava anunciat lo benefici de la Sra. Giannini ab lo celebrat drama de Sardou *Fernanda* que no duptem hi obtindrà un triunfo en lo personatge del protagonista. Desempenyarà lo *rôle* de Pomerol lo celebrat Novelli.

GRAN-VIA

Satisfactori éxit obtingué la Srta. Obiol, al fer son baptisme teatral ab *Marta*, puig que acreditá la pericia de son profesor, lo reputat Mtre. Fàrvaro siguent per lo tant sumament aplaudida en lo bonich *spartito* de Flotow.

La Sra. Galvani trobá en dita ópera, nova ocasió de lluhir sas extraordinarias facultats, siguent casi pot dirse, la heroína de la nit

Molt bé acompanyaren á ditas artistas, los Srs. Arrigotti y Carbonell, aixís com lo mtre. Sr. Rando, que en cada obra dona mostres de ser un expert director.

A la *Marta*, ha seguit la opereta de Lecoq, *Giorno é notte* que va trobar brillant execució en las Sras. Coliva y Principi y los Srs. Grossi, Principi y Pomer.

Giorno é notte á pesar de la *mostassa* ab que está recargada la *salsa* del según acte, produhi complerta hilaritat en lo públich, principalment en lo bello sexo, que ni per un moment se ruborisá. ¡Que consti!

En preparació hi ha *Pipelet* y *Carmen*, en que hi pendrán part las Sras. Galvani y Obiol.

UN CÓMICH RETIRAT

A UNA RASPA

SONET

RASPETA del meu cor, prenda adorada;
serafí dels fogóns, perla d' aygüera,
escóltam una mica plascentera
que jo 't jur' será l' última vegada.

Convensut estich ja, que despiadada
te rius de ma passió, que verdadera
entrá dintre mon cor, y ab sanya fera
m' abrusa ab sa terrible flamarada.

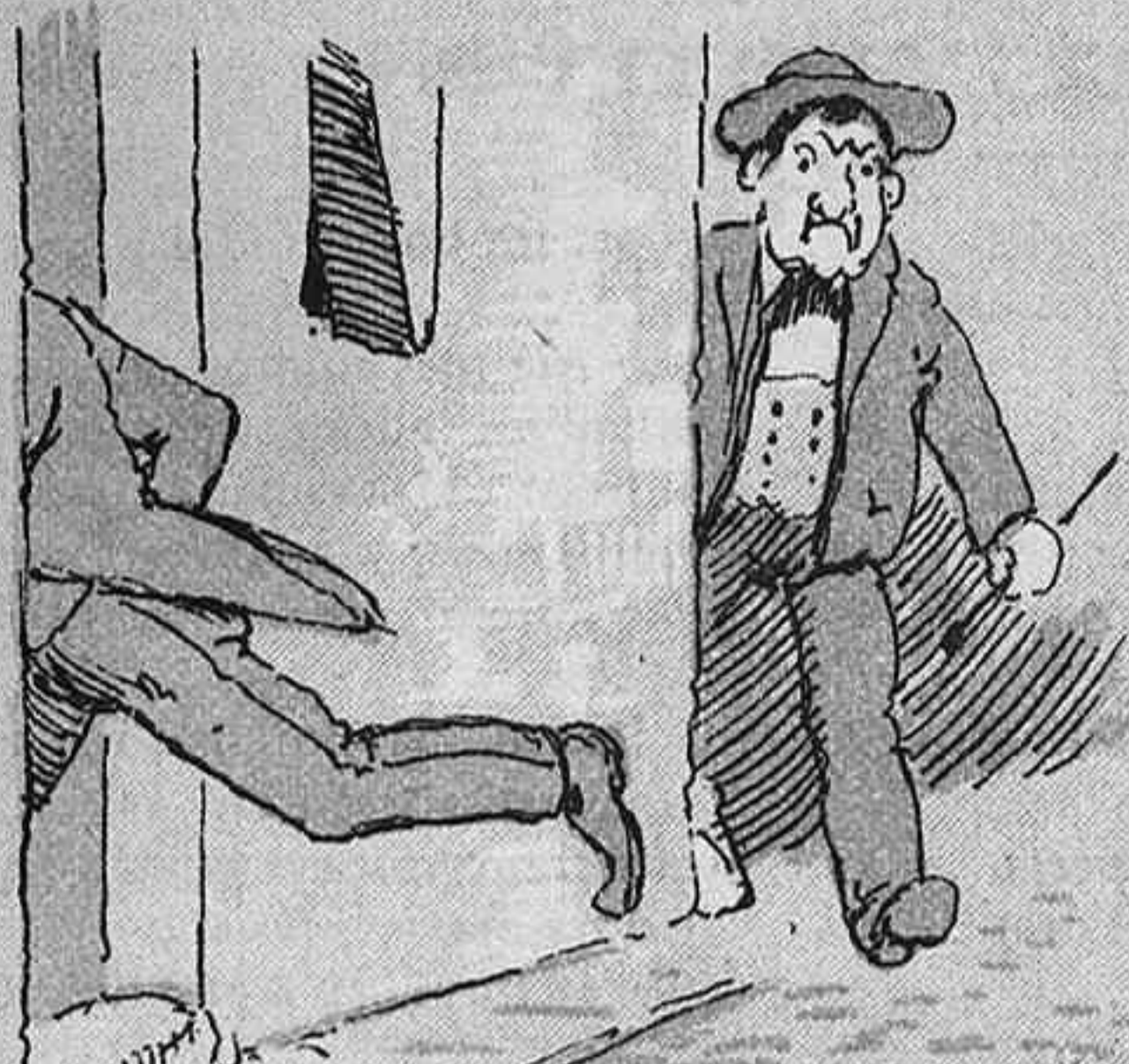
¡T' en rius y 'm desprecias á tot' hora!
¡No 't con mou mon amor! ¡sembla mentida!
Cada punt me tindrias á ta vora
oferinte fidel la meva vida.....

Mes ja que ho fas aixís, dona traydora,
també jo soch capás..... de darte á dida.

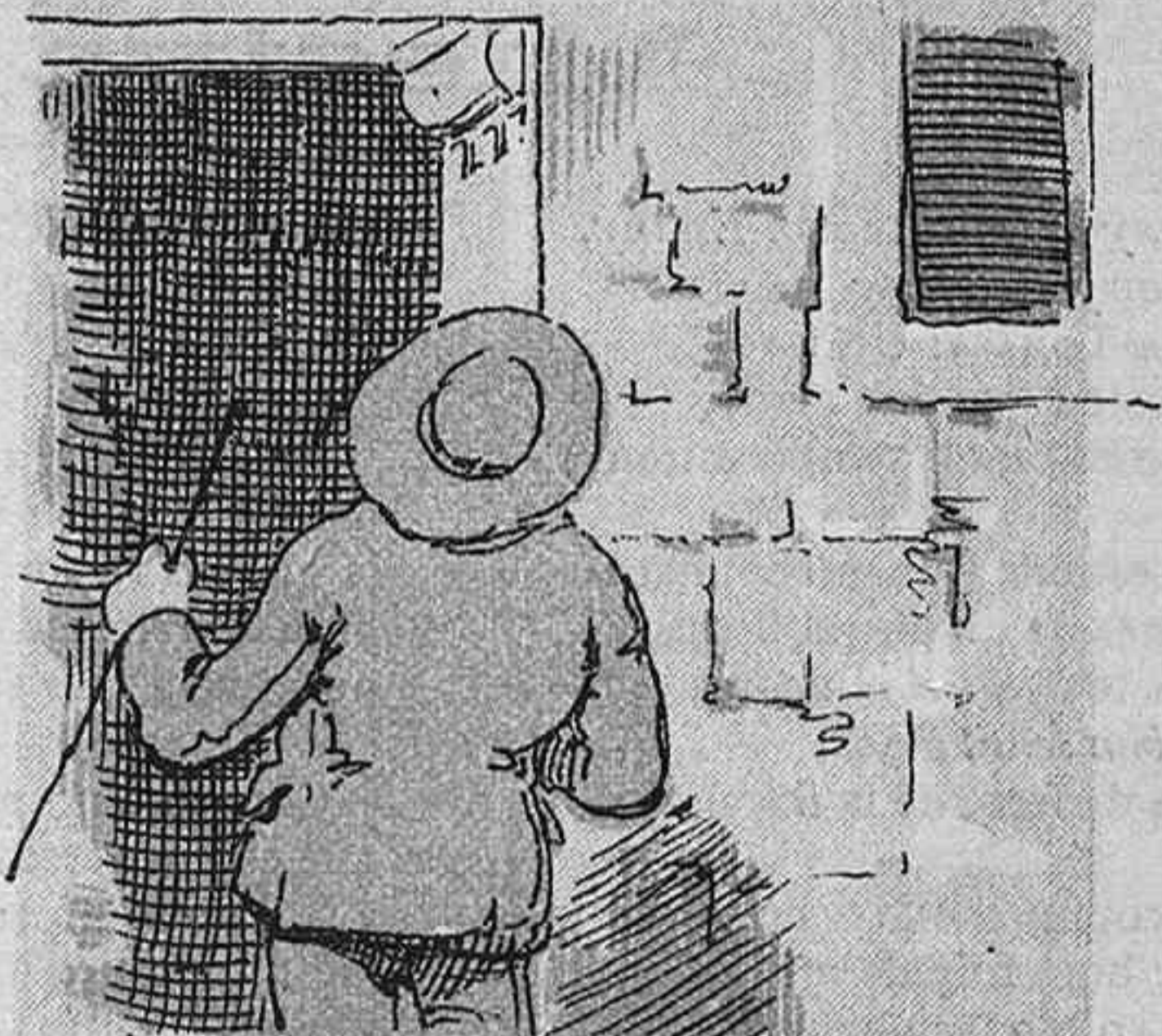
PEPET DE LAS DOLSURAS.

QUENTOS VIUS

LO CRIAT DEL METJE

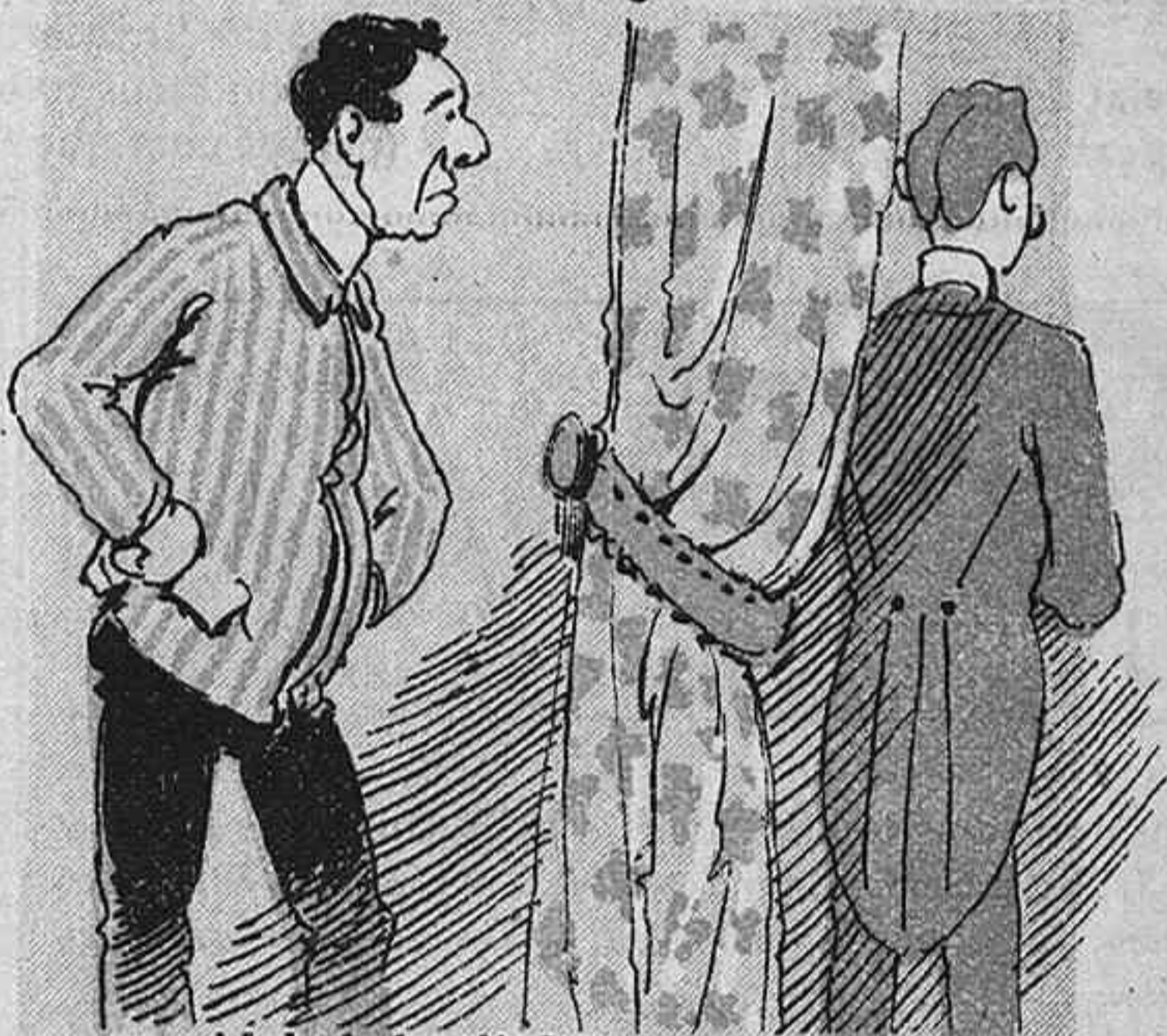
—¿Qué veig? ¡Lo doctor Manxiula que 'm deu un *pico!*... Ara si que no t' escapas!
—Válgam Deu!.. ¡Un *inglés!* ¡Camas ajudeume!

—¡Aquí s' ha ficat!... ¡Ara si que ó bè 'm paga ó ja no envía mes gent al altre barri!

—Escolta, Bonifaci... No deixis passar á ningú que fassi cara... ¿com t' ho diré?... cara de tenir *mala baba!*

—¿Mala baba diu?.. Sempre surten mals nous!... ¡Ah, ja ho entench, perque no 'l vol rebrel!... ¡Deu ser un mal que s' encomana!

—Calla!... ja trucan... ¿Y com ho coneixeré, si té aquet mal? ..

—¡Vull veure á n' en Manxiula!
—Escolti... ¿Que té *mala baba*, vosté...
—¡.....!
—Donchs dispensi... 'L senyoret no hi es!

Missiva urgenta

Senyor Don Ramón Estany,
Editor y Redactor
de LA TOMASA: Un favor
de vosté espero ab afany,
(per mes que li sembli estrany).

Jo estimo á una nena maca
y á mes de maca, molt rica,
que á los versos se dedica
y lo bon sentit ataca,
(puig de ferne té la flaca).

Y com que ella 's creu que 'n sab
á tot' hora fuig de mí
y no vol donarme un Sí
si no 'm trech versos del cap,
(que tinch mes pelat que un nap).

Pelat de fora y de dins,
de ideas y de cabells,

constantme aixó mes flagells
que á los governants mesquins
(los Cubans y Filipins).

Ara, donchs, aném al cas
del favor que li suplico;
ja que als versos no 'm dedico
puig de retórica escás
no hi veig mes enllá del nás.

Conech á un pobre poeta
que escriu versos á tot dret
y si li dono un ralet
me n' omplirà una maleta,
y tres per mitja pesseta!

Ab ma lletra 'ls copiaré,
vosté me 'ls insertará,
que son meus tothom creurá
(perque com que 'ls firmaré

y per tot ho sostindré!)

Y ella mes amorosida,
ja no 'm tindrà per pavana
al llegir cada setmana
versos meus; y á tal mentida
y á vosté, deuré la vida.

La vida, sí, puig me veig
tan y tan enamorat,
que si no 'm caso aviat
y dura massa 'l festeig,
¡m' envio 'l cap á passeig!

Ab aixó, vulguim admetre,
no me dongui cap desayre,
¡Senyó Estany: fassim versayrel
posant al peu de la lletra
lo meu nom:

YGRIEGA ETCETRA.

Los nostres estimats amichs don R. Garcia de Blahá y don J. Riu y Serra, han presentat á la Empresa del teatro Romea, una comedia en 3 actes, titulada: *La tornada d' en Pepito*.

Havém tingut lo gust d' assistir á la lectura de dita obra, y augurém pera la mateixa un éxit satisfactori.

Dissapte passat celebrá la societat coral «La Catalana» una vetllada literaria-musical, per' festejar la inauguració de son nou domicili, Mercé, 42, principal.

La sala d' actes estava espléndidament adornada, llegintse en endolat carteló, lo nom de nostre malaguanyat amich, lo soci honorari de dita societat, en Manel Gardó Ferrer.

La part musical de la vetllada á cárrech de la senyoreta Niqui, y dels senyors Guiteras, Marín, Casals, Buxó, y coro de la societat, fou acertadament desempenyada. En la part literaria, nostres estimats colaboradores senyora Riera Batlle y Benages y 'ls Srs. Barjau, Esplugas y nostre company M. Riusec, feren passar agradablement la estona á la numerosa y distingida concurrència.

Lo que únicament va xocarnos en dita vetllada, es que tractantse d' una societat que porta per titol *La Catalana*, 'ls discursos fóssin dits en castellá... ¡Si es broma puede pasar!...

Ab tot y aquet petit contrassentit, la festa resultá lluhida y digna de «La Catalana», una de las societats corals mes antigas y qu' ab mes empenyo segueix lo camí trassat pe 'l gran Clavé.

Desde dissapte de la setmana passada un nou poder entrá á presidir los destins de la marina espanyola.... ¡La Providencia ó la casualitat, com vulguin!

Dihém aixó per lo qu' ha succehit ab 'l varo del *Princesa de Asturias*. Quan tothom dava 'l barco per perdut; quan ministre, inginyers y sabis duptavan á quin sant encomanarse... ¡vé la Providencia y diu:—¡Aquí estoy yo!— Y vara 'l barco *tota sola*, sense auxili de ningú y reparteix patents de «burro» entre 'ls «sabis» de l' element oficial.

Precisament on lo mateix punt y hora que tenia lloch tan felissa intervenció, 'ls inginyers navals y 'ls generals de marina, deliberavan com, quan y de quina manera salvarian lo barco. Y diu qu' al sapiguer que la casualitat havia fet lo qu' ells no sapigueren portar á cap, van acordar... ¡no deliberar mes!... ¡Quina gracia! Es estrany que Mataró no 'ls hagi nombrat encare fills adoptius á tots.

Dugas cosas resultan evidents de la varadura del *Princesa d' Asturias*. Primera: que 'l cos técnic naval d' Espanya no hauria inventat la pólvora... quan s' inventavan aquestas cosas. Y segona: que un fet tan felis, com lo de referencia, ¿ves qui ho diria? ha portat una gran baixa en lo preu del paper... ridicul á causa de la mateixa abundancia. Perque, ¡caballers! de ridicul n' hi ha hagut pe 'l pare, per la mare y hasta per' tota la familia... *marítima-guerrera!*

Corren vents de que en vista de la gravetat de las circunstancias perque atravessa nostra patria, s' abriga en elevadas regións la idea de constituir com á últim recurs, un Govern Nacional presidit per l' ilustre tribuno D. Emilio Castelar, y del qu' entrarian á formar part totas las tendencias y partits polítichs espanyols, á fi de que tingués major autoritat y pogués jugar l' última carta en la partida que tenim empenyada.

¡Magnífica, piramidal idea! Jo del país embarcaria en la nau del Estat á tota la lladregada política y luego tiraria la nau á pico. ¡Aixís Espanya jugaria l' última carta! Seria l' única manera de guanyar la partida, perque aixís ¡fariam tutti!

Per indisposició del distingit jurisconsult don Conrat Roure, advocat defensor de nostre company don Joseph Ximeno, tingué de suspendre lo judici oral senyalat pera dissapte últim y que havia de donar fi á la manosejada causa entre 'l simpátich redactor de *Lo Teatro Regional* y 'l Sr. Ferrer y Codina, motivada per la polémica sostinguda per aquets senyors, arrán del estreno de la comedia *La Suripanta*.

Desitjém un complert alivio al Sr. Roure, y qu' un assumpto tan empalagós no sufreixi un llarch aplassament. Si s' ha de resoldre, que siga prompte. ¡Ja ha durat massa!

A propòsit de judicis:

Perá demá, divendres, está senyalat lo judici oral y públich de la causa promoguda per lo *sarsuelero* don Joseph Maria Granés, contra 'l nostre estimat amich don Angel Garcia (Latigazos), redactor del setmanari castellá *Las Afueras de Barcelona*.

Inútil creyém manifestar, qu' esperém una sentència satisfactoria pera 'l Sr. Garcia, á fi de que escarmentin tots aquets senyors, qu' en lloch de *rentar la roba bruta á casa seva*, troban gust en posarse en ridícul devant del públich, donant espectacles bufos-cómichs y ballables.

Una pubilla d' un poble d' aquesta provincia, guapa y rica ella, ha promés casarse ab un recluta de la zona de Mataró, redimintlo previament del servey militar, *mediantibus illis*. Al esbombarse la noticia, tots 'ls *caloyos* dotats de las condicions necessarias, s' han posat en moviment per veure si lograven fletxar á la simpática pubilla.

¡No es res que diguéssim: una mossa guapa, jove y adinerada y escaparse además d' haver de passar l' aygua!...

No cal dir si 'n tindrà de pretendents la *fulana!*

Es lo qu' ella deu pensar:—Aixís, si vull marit me 'l *firo* á la mida del meu gust. ¡Mes val aquí que á ca 'l apotecari!—

¡La llástima es que no totas puguin pendre aquesta resolució á causa del *vil metal!*

Qu' á poguer, jo 'ls asseguro que 'l Ministre de la Guerra, de diné 'n faria molt, mes *quintos*.... ¡ni una dotzena!

D' alló de *La Tranquilidad* de Castellgalí, va parlarne LA TOMASA á son degut temps.

Ara, en judici oral y públich, s' ha vist la causa y ha sigut completament absolutoria la sentència pera 'ls honrats vehins de dita població que foren processats á causa de la malavolensa del rectó y arcalde coaligats.

Celebrém la sentència y ¡viva la *tranquilidad* dels *tranquils* de *La Tranquilidad!*

Nostre estimat amich y antich colaborador D. Ramón Ramón del Vendrell, mes conegut per *Ramonet R.*, en atenta carta nos demana fem constar que lo *Ramón Ramón* á que carbassejavam en la «Correspondencia» de la última setmana, no es ell, ni ho son tampoch los *Ramón Ramón* y *Ramonet R.*, que han aparegut desde fa algun temps en las correspondencias d' alguns setmanaris barcelonins.

Lo nostre amich 's plany, y ab moltissima rahó, de que algun principiant vinga á des-acreditarli, després de tants anys d' escriure, lo seu usual pseudónim y 'l seu conegut apellido. Y se 'n plany ab rahó, perque si l' *alter ego* que li ha surtit, 's digués en efecte 'ls noms d' ell, hauria de tenir la consideració de respectar la seva prioritat, afegintse lo según apellido, ó bé de buscarse un pseudónim diferent, que de cap y de nou, poch li costaria de trobar.

Y si acás fos un *Ramón Ramón apócrifo*, allavors seria digne de la major censura per la mala fe que demostraria.

Ab aixó, advertim al *nou Ramón Ramón*, que si en efecte se 'n diu, fassi constar també son apellido matern quan 'ns escrigui, y que tocant al pseudónim, n' adopti un altre en lo succésiu. Y adverteixi també que no fentho aixís, ni tant sols li contestarém en correspondencia.

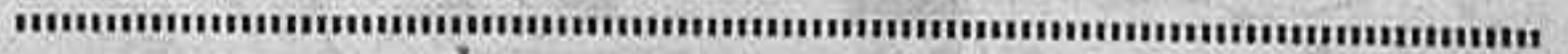
¡Que li consti! ¡A cada hu lo seu!

La setmana passada va morir l' honrat y conseqüent federal D. Baldomero Lostau. Lo partit republicá espanyol ha experimentat ab tal mort una irreparable pérdua.

Desgraciadament ja eran pocas las personalitats republicanas que possehissin lo fervor y la honradés acrisolada del conseqüent ex-diputat y vol dir qu' ara s' haurán quedat en *quadro*, perque en los partits polítichs, abundan tant 'ls farsants, com escassejan 'ls homes de la fusta de 'n Lostau.

¡Y no ho dihém pe 'l que s' oposá á que 's treyés la creu del cotxe mortuori, lo dia del enterro.

CORRESPONDENCIA

CU5

(Tancada 'l dia 5 d' aquest mes)

Jaume Alsina: Anirá.—L. Busquer: Id.—Dos artistas: Lo geroglífich.—E Bosch Viola: No m' agrada prou.—Gaspar Miró: Id.—Joseph Gorina: Aceptada la primera; la segona va.—J. Cañameras: La baldufa.—Un Sardanista: Ho publicarém.—Rapeví: No 'm fa 'l pes.—Rafel Rutllant: Anirá la lira.

No serveix lo que 'ns envian los senyors; V. B. Novell, C. de Pere Botero, Martinet de la Roca, Fermí de Fabara, José Prats: E. Pausas, D. S., Rafel Homedes, Un aprenent de Falset, Jaume Gallofré, J. O. Aguilá, Mariano Amat, Lo Noy de la Broma, Pim Pom, Pere Salóm, Galán de la Llansa, Un diplomátich, Un ciclista literat, J. Valls Clusas, Ricart Pujol, A. del B., Pepet Panxeta, Un teixidor de ca 'n Grabada, Gil Pabotisas, Pepet del Barril, Anton, Santaló, Noy de Tarrassa, Dos de casa seva, J. Samoc, Joaquín Selva, Fidel Delfí, Joseph Gaset, Dos Teórichs, Joan Farell, J. C. Artistas, J. M. V., Lindo Perdiguier, A. de Roses, P. F. Suscriptor, Pepet de Catalunya, Un Granadí, D. Ferrer, Joan Roca, R. T., Joseph Malagrava, Patagón de Falset, L. Esquiroi, Mariano Gibert, R. Serva, Santiago Paganell, Dos Católichs, Joan Rocavert, A. Punsoda, J. M. Pinós, J. Aubert, Matador de Premiá, Niño del ojo azul, Quiboví Marupa, S. R. Vilassanés, P. R. Enxanxalinou, Paquito S. L., Gonnella Poétich, Pinxo Xiquet de Premiá, Emili R. Planas, Jaume Martí, Dos Sabatas y Eudalt Torrent.

LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL-LUSTRAT Y LITERARI
PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Espanya y Portugal, trimestre.. . . .	1'50 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, id.	2 »
Extranger, id.	2'50 »
Número corrent.	0'10 »

NOTA.—Tota reclamació podrá dirigirse á l' Administració y Redacció del periódich

6, SANT RAMON, 6.—BARCELONA

L' HOME SERIO DE LAS AHORAS

Ni 'l día que mati porch,
ni 'l jorn que perdi la sogra,
ni al moment de quedar viudo,
lo veurán que fassi broma.

Diuhén un xiste; ell callat;
saltan, brincan; ell de bronze;
per serietat ningú 'l guanya;
jell es l' únich, lo sol home!

SECCIO DE TRENCA - CLOSCAS

XARADA

Consonant es ma primera,
ma segona musical,
un article la tercera
y nom de dona 'l Total.

UN CONSTANTINOPOLITANISTA.

ANAGRAMA

A Total promet anar
l' hereuhet de ca 'n Ribot
quan se casi ab la Pilar,
puig li professa molt tot.

VIOLI FIGUERENCH.

PROBLEMA

Descompondre lo número 5000 en
quatre cantitats que sumadas, resta-
das, multiplicadas y divididas per lo
número 9, donguin resultats iguals.

AGUSTI MONTANER.

CONVERSA

-¿Adont vas tan depressa, Ramón?
-A casa, que s' ha mort ma ger-
mana.

¿La Maria?

-No: la que tu mateix has dit.

UN ÉMIL DE PRIM.

TARJETA

FÁBRICA
de
Toballons econòmichs del perruquer
(Ab Real Privilegi)
de Casas, Lluch y C.^a
TARRASSA

Ab las lletras de la anterior tarjeta,
degudament combinadas, formar
tres noms d' home; cinch pobles de
Catalunya; dos carrers de Barcelona,
un animal; un aliment y una planta.

JOSEPH GORINA ROCA.

LOGOGRIFO NUMERIC

1 2 3 4 5 6 7 8 - Carrer de Barcelona.
4 5 3 6 2 8 7 - Àmba de defensa.
1 2 3 6 7 8 - Fonda.
3 8 7 6 5 - Llengua.
8 8 2 4 - Animal.
4 5 7 - Nom de dona.
2 3 - Animal.
1 - Consonant.

PERE SALÓ.

GEROGLIFICH

∴ +
KI AT
AT + KI
ADI

J. VILLA Y X.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN LO NÚMERO 424

Xarada.—Ta—ba—ca—le—ra.
Enigma doble.—A la 1.ª combinació:
Tona, Badalona, Girona, Masnou, La
Escala, Vich, Sarrià, Viella, Sort,
Tarrassa, Tortosa, Piera, Deu, V.
Des; C. B. — A la 2.ª:—Sebastià, Teo-
dora, Ramón, Enrich, Lino, Víctor,
Blas, Gustavo; Eva, Clara, Prisca,
Ana, Susa, Laura, Adela; De; Els;
T, S.
Geroqlifich.—Com mes estudias mes
subs.

Lit. Barcelonesa de RAMÓN ESTANY
6, Sant Ramon, 6= BARCELONA -